

VSB VERMOGENSFONDS
VERSLAG 2009

1	VOORWOORD	04
2	GESCHIEDENIS	05
3	BESTUURSVERSLAG	06
4	BALANS	08
5	STAAT VAN BATEN EN LASTEN	10

6	TOELICHTING OP ONTWIKKELING VERMOGEN	11
7	VERMOGENSBELEID	12
8	BELEGGINGSBELEID	14
9	ORGANISATIE	17
10	VERKLARING VAN HET BESTUUR	19

1 VOORWOORD

Voor u ligt het externe verslag 2009 van VSB Vermogensfonds. Het verslag biedt u een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen en resultaten van VSB Vermogensfonds in het afgelopen jaar.

De meeste aandacht is in 2009 uitgegaan naar het vaststellen van het aangepaste beleggingsbeleid. Met dit nieuwe beleggingsbeleid heeft het bestuur het fundament gelegd voor de toekomst van VSB Vermogensfonds en voor zijn toekomstige uitkeringen aan Stichting VSBfonds.

2009 was ook het jaar waarin VSB Vermogensfonds afscheid nam van twee zeer gewaardeerde bestuursleden : de heren Dick Tiemens en Martijn van der Meij.

De heer Tiemens werd in 1997 bestuurslid en vertegenwoordigde binnen het bestuur de wortels van ons fonds. Zijn jarenlange carrière bij en kennis van de Spaarbanken zorgden ervoor dat de drijfveren van onze voorgangers altijd herkenbaar waren in ons functioneren als bestuur.

De heer Van der Meij is vanaf het begin (1990) bestuurslid geweest van ons fonds. Als voormalig directievoorzitter van Koopmans Koninklijke Meelfabrieken en voormalig commissaris bij VSB Bank Amsterdam vertegenwoordigde hij binnen ons bestuur het ondernemerschap.

Beide heren hebben duidelijk bijgedragen aan het VSB Vermogensfonds van nu. Ik bedank hen zeer hartelijk voor hun inzet als bestuurslid.

Tot slot ben ik erg verheugd dat de heer mr. Hanso Idzerda begin 2010 tot ons bestuur is toegetreden. Het bestuur bestaat daardoor op dit moment uit zeven personen.

Mr. Pieter G. Vos
Voorzitter bestuur Stichting VSB Vermogensfonds

2 GESCHIEDENIS

Stichting VSB Vermogensfonds is eind 2007 ontstaan door een splitsing van Stichting VSBfonds. De stichting bezit en beheert het fondsvermogen van waaruit Stichting VSBfonds uitkeringen doet voor het verwezenlijken van haar maatschappelijke doelstellingen. VSB Vermogensfonds wordt bestuurd door een bestuur. Het bestuur van VSB Vermogensfonds en de Raad van Toezicht van Stichting VSBfonds vormen een personele unie.

Het vermogen van VSB Vermogensfonds kent zijn oorsprong in 1817 toen het Departement Haarlem van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in Haarlem een Nutsspaarbank oprichtte. Mede op voorstel van Koning Willem I, en later ook mede op initiatief van lokale gemeenten, werden in de jaren erna vele andere Nutsspaarbanken opgezet. Alle met als doel de spaarzin van de 'gewone burger' te bevorderen. Iets wat hiervoor, vanwege het ontbreken van toegankelijke spaarvoorzieningen, nog niet mogelijk was.

In de jaren tachtig van de vorige eeuw zijn veel Nutsspaarbanken samengegaan en gefuseerd tot de VSBbank. VSB staat voor 'Verenigde Spaarbank'. De aandelen van de VSBbank werden, samen met die van diverse andere bankgelieerde vennootschappen, gehouden door VSB Groep NV. De aandelen van VSB Groep NV waren in handen van Stichting VSB.

In 1990 fuseerde VSB Groep met AMEV. Stichting VSB veranderde haar naam in Stichting VSBfonds. Binnen een jaar volgde een volgende fusie. Dit keer met het Belgische AG. Het resultaat was de nieuwe Fortis Groep. Stichting VSBfonds werd in 1990 als gevolg van beide fusies de grootste aandeelhouder van AMEV en later een van de grootste aandeelhouders van Fortis. Begin 2009 heeft VSB Vermogensfonds zijn laatste aandelen Fortis verkocht.

3 BESTUURSVERSLAG

In 2009 heeft het bestuur zich bezig gehouden met het vastleggen van het beleggingsbeleid voor de komende jaren. Mede met behulp van externe adviseurs van Ortec is een passend beleggingsprofiel bepaald dat de basis vormt van en richting geeft aan huidige en toekomstige beleggingen.

Naast het vaststellen van het beleggingsbeleid heeft het bestuur in 2009 door middel van gesprekken met de vermogensbeheerders en de Kas Bank verbeteringen aangebracht in de kwartaalrapportages, de actieve bewaking van de portefeuille, 'benchmarken', maar ook in risicobeheersing.

Overeenkomstig de gemaakte afspraken van eind 2008 heeft het bestuur in 2009 het bedrag van € 30 miljoen beschikbaar gesteld aan Stichting VSBfonds voor haar jaarlijkse donaties en organisatiekosten. Daarnaast werd € 6,5 miljoen beschikbaar gesteld voor resterende reorganisatiekosten. Ook de komende jaren streeft het bestuur ernaar Stichting VSBfonds jaarlijks € 30 miljoen beschikbaar te stellen.

Het bestuur kwam in 2009 bijeen voor zes vergaderingen. Na het afsluiten van het boekjaar heeft het bestuur zich begin 2010 in een evaluatievergadering ook gebogen over haar eigen functioneren in 2009.

De financiële commissie bestond in 2009 uit de heren Hielkema, Tiemens en Compaijen. Vanwege een te drukke agenda heeft de heer Vos in de loop van het jaar de positie van de heer Hielkema tijdelijk waargenomen.

Naast het formele overleg tijdens de zes commissievergaderingen, was er ook het nodige informele overleg tussen de leden van de financiële commissie. Voor het beleggingsbeleid en de omvang van de beschikbare uitkeringen aan Stichting VSBfonds werkte de financiële commissie voorstellen uit die zij vervolgens als pre-adviezen voorlegde aan het voltallige bestuur.

Vanwege het aflopen van de afgesproken contractperiode van vijf jaar heeft het bestuur eind 2009 afscheid genomen van accountant Ernst & Young. Uit de selectieprocedure is PricewaterhouseCoopers naar voren gekomen als nieuwe accountant van VSB Vermogensfonds voor de komende vijf jaar.

4 BALANS

per 31 december 2009
(bedragen afgerond in € 1.000)

ACTIVA	2009	2008
VASTE ACTIVA		
Belang in Fortis	0	38.976
Aandelen	334.649	136.456
Obligaties	459.064	360.364
Overige effecten	<u>108.208</u>	<u>103.417</u>
	901.921	639.213
VLOTTENDE ACTIVA		
Overige vorderingen en transitoria	8.093	10.883
Liquide middelen	<u>33.887</u>	<u>247.602</u>
	<u>41.980</u>	<u>258.485</u>
TOTAAL ACTIVA	<u><u>943.901</u></u>	<u><u>897.698</u></u>

per 31 december 2009
(bedragen afgerond in € 1.000)

PASSIVA	2009	2008
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	887.147	824.758
Bestemmingsfonds	<u>71</u>	<u>106</u>
	887.218	824.864
Stichting VSBfonds	56.683	72.117
Nog te betalen optiepremie	<u>0</u>	<u>717</u>
	<u>56.683</u>	<u>72.834</u>
TOTAAL PASSIVA	<u><u>943.901</u></u>	<u><u>897.698</u></u>

5 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

per 31 december 2009
(bedragen afgerond in € 1.000)

	2009	2008
Netto baten uit vermogensbeheer	99.883	-551.055
Totaal kosten organisatie vermogensbeheer	974	877
Toezeegging aan Stichting VSBfonds	<u>36.555</u>	<u>70.421</u>
Batig saldo	<u>62.354</u>	<u>-622.353</u>

De netto baten uit vermogensbeheer bedroegen bijna € 100 miljoen. Hiervan kwam € 66 miljoen uit 'niet-gerealiseerde' koersresultaten, ruim € 9 miljoen uit gerealiseerde koersresultaten en bijna € 25 miljoen uit directe beleggingsopbrengsten (dividenden en renten). De totale baten uit het vermogensbeheer van nabij € 100 miljoen betekent dat op het aanvangsvermogen per 1 januari 2009 in 2009 een rendement van 11% is gerealiseerd.

De kosten die samenhangen met het vermogensbeheer bedroegen € 974.000. Dit omvat € 860.000 aan kosten voor de externe vermogensbeheerders en alle overige kosten, waaronder de kosten van bewaarneming, administratie en verslaglegging, accountant en externe adviseurs. De bestuurskosten bedroegen in 2009 in totaal € 114.000. Als percentage van het totaal beheerde vermogen bedroegen de totale kosten in 2009 0,11%.

6 TOELICHTING OP ONTWIKKELING VERMOGEN

Het eigen vermogen van VSB Vermogensfonds (exclusief het VEGA bestemmingsfonds) is in 2009, met name vanwege een gestegen waarde van de beleggingsportefeuille, toegenomen met ruim € 62,4 miljoen (7,6%).

De som van de 'niet-gerealiseerde' waardemutaties van de drie verschillende beleggingscategorieën bedraagt per ultimo 2009 +/- € 20,6 miljoen (-/- € 86,6 miljoen in 2008). Door deze waardering op basis van de laatst bekende marktwaarden – die voor de totaliteit van de beleggingen nog onder de historische kostprijs ligt – is de omvang van de beleggingsreserve binnen de samenstelling van het eigen vermogen nog nihil.

7 VERMOGENSBELEID

DOELSTELLINGEN

VSB Vermogensfonds kent voor het vermogensbeleid twee belangrijke doelstellingen:

1. Het zodanig beheren van het vermogen dat er jaarlijks uitkeringen aan Stichting VSBfonds kunnen worden gedaan waarmee zij haar maatschappelijke doelstellingen kan realiseren;
2. Het zodanig beheren van het vermogen dat het vermogen in reële termen op lange termijn in stand blijft.

VERMOGENSBEHEERDERS

Voor het beheren van zijn vermogen maakt VSB Vermogensfonds gebruik van de diensten van de volgende externe vermogensbeheerders:

- Theodoor Gilissen
Voor beheer van de portefeuille in euro luidende staatsleningen uitgegeven door landen die deel uitmaken van de Europese Gemeenschap.
- State Street
Voor beheer van participaties in een fonds dat de ‘MSCI Wereld Index All Countries’ volgt. Daarnaast is State Street ook de beheerder van de participaties in twee eveneens index volgende (euro) bedrijfsobligatiefondsen.
- ING Real Estate Investments
Voor beheer van een portefeuille bestaande uit participaties in Europese ‘niet-beursgenoteerde’ onroerendgoedfondsen.
- MeesPierson
Voor beheer van de beleggingen van het VEGA Bestemmingsfonds.

De vermogensbeheerders rapporteren aan de Kas Bank die de beleggingsadministratie en financiële administratie van deze beleggingen verzorgt.

Bij de uitvoering van de besluitvorming – en voor advies aan de financiële commissie – wordt het bestuur van VSB Vermogensfonds ondersteund door zijn adviseur, de heer B.J.H.S. Feilzer.

8 BELEGGINGSBELEID

RESULTAAT 2009

Het batig saldo over het jaar 2009 bedraagt € 62,4 miljoen. Dit betekent een vermogenstoename van 7,6% op het vermogen aan het begin van 2009.

Per 31 december 2009 was het totaal aan beleggingen en liquiditeiten van VSB Vermogensfonds op de onderstaande wijze samengesteld:

Asset-mix VSB Vermogensfonds
(bedragen afgerond in € 1.000)

Aandelen beleggingen	334.649	36%
Obligaties	459.064	49%
Overige effecten	108.208	11%
(totaal beleggingen)	<u>901.921</u>	
Liquiditeiten	<u>33.887</u>	4%
Totaal beleggingen en liquiditeiten	<u>935.808</u>	100%

Het totaal aan beleggingen en liquiditeiten van VSB Vermogensfonds was per 31 december 2008 op de volgende wijze samengesteld:

Asset-mix VSB Vermogensfonds
(bedragen afgerond in € 1.000)

Aandelen beleggingen	136.456	15%
Obligaties	360.364	41%
Overige effecten	103.417	12%
(totaal beleggingen exclusief Fortis)	<u>600.237</u>	
Aandelen Fortis	<u>38.976</u>	4%
(totaal beleggingen inclusief Fortis)	<u>639.213</u>	
Liquiditeiten	<u>247.602</u>	28%
Totaal beleggingen en liquiditeiten	<u>886.815</u>	100%

Na de voor het fonds dramatische ontwikkelingen in 2008, wordt het jaar 2009 gekenmerkt door herijking van het beleggingsbeleid en – na het volledig afstoten van de Fortis deelneming – een aanpassing van de beleggingsportefeuille. Het bestuur heeft hierbij gebruik gemaakt van de adviesdiensten van Ortec.

De in hoofdstuk zeven beschreven twee vermogensdoelstellingen vormen het vertrekpunt voor het in 2009 door het bestuur vastgestelde beleggingsbeleid. Voor inflatie wordt gerekend met een langjarig gemiddelde van 2% en voor het nagestreefde portefeuillerendement met een langjarig gemiddelde opbrengst van 5,4%. Daarnaast wil het bestuur de kans dat de omvang van het vermogen op enig moment wederom met een groot percentage daalt, zo veel mogelijk beperken.

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten is de verdeling over de verschillende beleggingscategorieën vastgesteld op een verhouding van 50% zakelijke waarden en 50% vastrentende waarden. De belegging in zakelijke waarden wordt – binnen een bepaalde bandbreedte – verspreid over aandelen (30%), vastgoed (15%) en alternatieve beleggingen (5%). De vastrentende beleggingen worden verdeeld over overheid en semi-overheid (30%), en ‘investment grade’ bedrijfsobligaties (20%).

Ten opzichte van de streefniveaus was per ultimo 2009 47% belegd in zakelijke waarden en 49% in vastrentende waarden. Binnen de beleggingen in zakelijke waarden hadden met name de beleggingen in vastgoed de gewenste omvang nog niet bereikt.

UITKERINGEN AAN STICHTING VSBFONDS

In 2009 is € 36,5 miljoen aan VSBfonds ter beschikking gesteld voor het invullen van de sociaal maatschappelijke doelstelling en ter dekking van de kosten van de organisatie.

Ook de komende jaren streeft VSB Vermogensfonds ernaar jaarlijks – op basis van het beschreven beleggingsbeleid – aan Stichting VSBfonds een uitkering van € 30 miljoen beschikbaar te stellen voor donaties en organisatiekosten.

Vanaf 1990 is in totaal circa € 550 miljoen aan donaties uitgekeerd.

9 ORGANISATIE

BENOEMINGSPROCEDURE

Het bestuur benoemt de leden van het bestuur. Daarnaast benoemt het bestuur uit zijn midden de voorzitter. Het aantal bestuursleden bedraagt tenminste vijf. Voor het volledig kunnen uitoefenen van alle bevoegdheden van het bestuur dient het bestuur uit minimaal drie leden te bestaan.

De leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van vier jaar met de mogelijkheid van maximaal twee verlengingen voor elke keer vier jaar. Voor het aftreden van de leden van het bestuur hanteert het bestuur een rooster van aftreden.

BEZOLDIGING

De leden van het bestuur ontvingen over 2009 een bezoldiging van in totaal € 106.500.

Voor de leden van de financiële commissie was er over 2009 een additionele honorering van in totaal € 7.500.

Aan de leden van het bestuur zijn verder geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

SAMENSTELLING BESTUUR

Per 31 december 2009 bestond het bestuur van VSB Vermogensfonds uit de volgende personen:

De heer mr. P.G. Vos, voorzitter

Datum van aftreden:
31 december 2010

Funcities in de samenleving

- voormalig fiscalist/partner en vice-voorzitter Loyens&Loeff
- thans zelfstandige zakelijke dienstverlening

Huidige nevenfuncties

- lid Bestuur Stichting Remé Art Foundation
- lid Bestuur Stichting Bloemendaals Duin en Daal 1907 - 2007

De heer J.L.M. Bartelds RA

Datum van aftreden:
31 december 2013*

Funcities in de samenleving

- voormalig voorzitter Raad van Bestuur Fortis N.V./S.A.

Huidige nevenfuncties:

- lid Raad van Commissarissen Heijmans N.V. (tot 28-04-2010)
- penningmeester Bestuur van het Nationaal Restauratiefonds
- lid Raad van Commissarissen Hulskamp Audiovisueel
- voorzitter Bestuur Carel Nengermanfonds
- secretaris Bestuur Stichting De Kom, Theater en Kunstencentrum
- lid Comité van aanbeveling Stichting Restauratiefonds Barbarakerk Nieuwegein
- lid Raad van Toezicht Stichting Zorgspectrum
- voorzitter Raad van Commissarissen Stichting Beheer Onroerend Goed Hospice Nieuwegein

Mevrouw mr. M. Bijkerk

Datum van aftreden:
31 december 2013*

Funcities in de samenleving

- notaris/partner Houthoff Buruma

Huidige nevenfuncties:

- notaris-lid Kamer van Toezicht over de Notarissen en Kandidaat notarissen bij de Rechtbank Amsterdam (notarieel tuchtcollege)

De heer prof. dr. B. Compaijen

Datum van aftreden:
31 december 2012*

Funcities in de samenleving

- hoogleraar algemene economie in het bijzonder gericht op de financiële sector aan de Vrije Universiteit te Amsterdam

Huidige nevenfuncties:

- penningmeester/secretaris Stichting Eigen Fondsen Tetterode College te Haarlem
- bestuurslid van de Schuurman Schimmel-van Outeren Stichting te Haarlem
- penningmeester Stichting Bijbels Museum te Amsterdam
- penningmeester Stichting de Cromhouthuizen te Amsterdam

De heer H.J. Hielkema

Datum van aftreden:
31 december 2013

Funcities in de samenleving

- voormalig vice-voorzitter Raad van Bestuur Fortis N.V./S.A.

Huidige nevenfuncties:

- president Nyenrode Business Universiteit
- voorzitter Raad van Commissarissen Van Wijnen N.V.
- lid Raad van Commissarissen Holding Nationale Goede Doelen Loterijen

Mevrouw T.M. Lodder

Datum van aftreden:
31 december 2012*

Funcities in de samenleving

- zakelijk directeur Stichting De Nederlandse Opera en directievoorzitter Stichting Het Muziektheater

Huidige nevenfuncties:

- lid Raad van Commissarissen Nederlandse Spoorwegen N.V.
- lid Raad van Commissarissen F. van Lanschot Bankiers N.V.
- lid Raad van Toezicht Universiteit Maastricht
- lid Raad van Commissarissen I Care Producties
- lid Algemeen Bestuur Stichting Praemium Erasmianum
- lid Raad van Toezicht Stichting YO! International Youth Opera Festival
- lid Bestuur Stichting Literaire Activiteiten Amsterdam (SLAA)
- lid Bestuur Opera Europa

* Statutaire verlenging mogelijk

Aan het einde van het jaar traden de heer D.F. Tiemens en de heer A.M. van der Meij af als bestuurslid van VSB Vermogensfonds. De heer Tiemens vertegenwoordigde vanaf 1997, als oud bankdirecteur van de Nutsspaarbank te Haarlem, de Nutsspaarbanken die aan de basis stonden van Stichting VSBfonds. De heer Van der Meij was sinds de oprichting van Stichting VSBfonds (1990) als lid van het bestuur betrokken bij het fonds. Beiden waren vanaf eind 2007 eveneens bestuurder bij VSB Vermogensfonds en hebben zich altijd volledig en met veel energie ingezet voor Stichting VSBfonds en VSB Vermogensfonds.

10 VERKLARING VAN HET BESTUUR

VASTSTELLING

Het bestuur heeft de jaarrekening 2009 van Stichting VSB Vermogensfonds vastgesteld in de vergadering van 21 april 2010.

RESULTAATSBESTEMMING

Het bestuur heeft de resultaatsverdeling zoals opgenomen in de staat van baten en lasten vastgesteld.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden die hier vermeld moeten worden.

ACCOUNTANTSVERKLARING

De jaarrekening is door PricewaterhouseCoopers gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien.

Utrecht, 20 april 2010

De heer mr. P.G. Vos, voorzitter
De heer J.L.M. Bartelds RA
Mevrouw mr. M. Bijkerk
De heer prof. dr. B. Compaijen
De heer H.J. Hielkema
De heer mr. H.H. Idzerda
Mevrouw T.M. Lodder

COLOFON

Uitgave
Stichting VSB Vermogensfonds

Concept en teksten
Lionfish organisatiecommunicatie.

Grafisch ontwerp
Stout/Kramer (Marco Stout, Evelyne Kramer, Rinus van Dam)

Druk
Veenman Drukkers, Rotterdam

© VSB Vermogensfonds, 2010

Stichting VSB Vermogensfonds
Ingeschreven in het Handelsregister onder nummer
30234613 bij de Kamer van Koophandel Midden Nederland.

Statutaire doelstelling
Het doel van Stichting VSB Vermogensfonds is het beheren van haar vermogen en het doen van uitkeringen aan Stichting VSBfonds zodat Stichting VSBfonds in staat is en blijft haar maatschappelijke doel te verwezenlijken. Bij het beheer van het vermogen en bij het vaststellen van de omvang van haar uitkeringen aan Stichting VSBfonds geldt als uitgangspunt dat het vermogen op lange termijn in reële termen in stand blijft.

VSB Vermogensfonds
Postbus 232
3500 AE Utrecht

Aan de samenstelling en de teksten van dit verslag is de grootst mogelijke aandacht besteed. Er kunnen aan de inhoud van dit jaarverslag geen rechten worden ontleend.